

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și avocatul, Ghidirim Irina, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 și a sentinței Judecătoriei Strășeni din 22 mai 2017, în cauza penală privindu-l pe

Șoltoianu Sergiu Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 10.01.2017-22.05.2017
2. instanța de apel: 08.06.2017-20.07.2017
3. instanța de recurs: 15.08.2017 - 18.10.2017

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 22 mai 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Șoltoianu Sergiu Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În baza art. 85 Cod penal, la pedeapsa numită i-a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Ungheni din 04.07.2016, numindu-i definitiv 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

A fost încasat din contul lui Șoltoianu Sergiu în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în mărime de 21,77 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Șoltoianu S., fiind deținător de permis de conducere, cu drept de a conduce mijloace de transport prevăzute de categoria „B”, însă prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 04.07.2016, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport în legătură cu comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 01.11.2016 în jurul orelor 09.00, după ce a consumat băuturi alcoolice, ignorând rigorile art. 14 a Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, ce prevede că

„conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate”, precum și art. 10 alin. (2) lit. a), b) și c) al prezentului Regulament, care expres prevede că „persoana care conduce un vehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus; certificatul de înmatriculare, (înregistrare) a vehiculului însoțit de un alt document ce atestă dreptul la utilizarea lui, sau după caz, certificatul de înmatriculare (înregistrare) eliberat pe numele persoanei juridice și foaia de parcurs; polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor mijloacelor de transport auto” în lipsa respectivelor acte enunțate, a urcat la volanul autoturismului personal de model „VAZ 2107” cu n/î XXXXX și a inițiat deplasarea.

În timp ce conducea automobilul prin localitatea Roșcani r-nul Strășeni a fost stopat de colaboratorii INP, care având suspiciuni că conducătorul auto, Șoltoianu S., a condus în stare de ebrietate, l-au supus testului alcoolscoptic cu aparatul „Drager”, iar în rezultat s-a constatat că în aerul expirat avea 0,87 mg/l alcool, ceea ce conform art. 134¹ alin. (3) Cod penal, constituie stare de ebrietate cu grad avansat.

Prin acțiunile sale intenționate, Șoltoianu S., a ignorat prevederile Regulamentului de Circulație Rutieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 și anume pct. 14 lit. a), care stipulează că „Conducătorului de vehicul îi este interzis: să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere; și pct. 10 alin. (2) lit. a) care stipulează că: persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și la cererea lucrătorului de poliție este obligat să înmâneze pentru control permis de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Șoltoianu S. au fost calificate de drept de către instanța de judecată în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal –*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul, Gumeniuc Ion, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu aplicarea în privința lui Șoltoianu S., a prevederilor art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an. În rest, cu menținerea pedepsei anterior stabilite.

În motivarea apelului a invocat, că:

- la aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, instanța de judecată s-a bazat pe un certificat vechi, conform căruia inculpatul încă nu executase toată pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Ungheni din 04.07.2016, însă la momentul pronunțării sentinței, conform declarațiilor inculpatului și a colaboratorului poliției, care executase încheierea de aducere silită, pedeapsa deja fusese executată, fapt ce a fost ignorat;

- instanța de judecată a ignorat starea de sănătate a inculpatului, care în închisoare doar se va agrava.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, a fost admis apelul declarat, casată sentința, inclusiv din oficiu, în partea în care s-a dispus încasarea din contul lui Șoltoianu S. în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 21,77 lei. În rest, sentința a fost menținută.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că la emiterea sentinței, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor prezentate de către acuzare, respectiv în contextul poziției ocupate de către inculpat în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, față de Șoltoianu S. a fost aplicat o pedeapsă justă, prevăzută de dispoziția articolului infracțiunii săvârșite.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, ce se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, de persoana celui vinovat și anume că acesta și-a recunoscut vinovăția, se căiește pentru fapta comisă, a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, anterior a fost condamnat, având antecedente penale nestinse și a săvârșit infracțiunea în stare de recidivă (f.d. 17), nu au fost reținute circumstanțe atenuante, iar ca circumstanță agravantă se atestă comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare.

În opinia instanței de apel, conform art. 85 Cod penal, prima instanță corect a adăugat la pedeapsa numită, partea neexecutată a pedepsei complementare stabilite prin sentința anterioară, emisă de Judecătoria Ungheni la 04.07.2016, numindu-i definitiv lui Șoltoianu S., pedeapsă de 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Totodată, instanța de apel a relevat, că prin procesul verbal de constatare a stării de ebrietate din 01.11.2016, s-a stabilit starea de ebrietate a inculpatului, Șoltoianu S., iar potrivit răspunsului din 14.03.2016, se atestă că pentru documentarea unui caz privind testarea alcoolsopică sunt suportate cheltuieli în mărime de 21,77 lei.

Prin urmare, testarea alcoolsopică menționată supra, a fost dispusă de către colaboratorul Inspectoratului Național de Patrulare.

Drept urmare celor invocate, instanța de apel a indicat, că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei se vor achita din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, instanța de apel a reținut, că testarea alcoolsopică a fost ordonată de către colaboratorul de poliție, în vederea constatării existenței stării de ebrietate, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, instanța de apel a constatat faptul, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea

infrațiunii imputate, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

În cele din urmă, instanța de apel a statuat, că prima instanță neîntemeiat a dispus încasarea de la inculpatul, Șoltoianu S., în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 21,77 lei.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, prin care solicită casarea parțială a acesteia, doar în partea ce ține de respingerea cererii părții acuzării de a încasa cheltuielile judiciare, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel la judecarea cauzei și emiterea hotărârii nu a luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 21, 77 lei la efectuarea testării alcoolscopice, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, ținând cont de prevederile art. 227 - 229 Cod de procedură penală, însă contrar dispozițiilor art. art. 15 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, iar soluția instanței de apel de a respinge încasarea acestor cheltuieli este greșită.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul, Ghidirim Irina, în numele inculpatului, prin care solicită casarea sentinței în partea aplicării pedepsei și deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită lui Șoltoianu S. pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune timp de 1 an.

În motivarea recursului invocă argumente identice cu cele invocate în apel.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente:

7.1 Cu referire la recursul declarat de către procuror

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Din conținutul recursului declarat de către procuror, autorul invocă de drept temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că

hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Din textul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel adoptată în latura civilă a acesteia, prin care a fost casată hotărârea primei instanțe, unde a fost încasat din contul inculpatului, cheltuielile judiciare pentru efectuarea testării alcoolscopice, în sumă totală de 21,77 lei.

În privința alegațiilor invocate de către recurent în acest sens, Colegiul penal consideră, că instanța de apel s-a expus întemeiat asupra chestiunii de respingere a solicitării părții acuzării în latura civilă, privind cheltuielile judiciare.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea testării alcoolscopice, în sumă totală de 21,77 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

La criticile menționate supra, instanța de recurs menționează, că acestea sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, stipulează că cheltuielile judiciare cuprind inclusiv sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

De asemenea, Colegiul penal relevă și prevederile alin. (3) art. 227 Cod de procedură penală, unde este enunțat că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Totodată, în dispoziția alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală este prevăzut că, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile de judecată...* Prin urmare, această normă nu obligă instanțele de judecată pentru a încasa din contul inculpatului cheltuielile de judecată, dar lasă la discreția acestora, ce urmează să decidă asupra chestiunii date, ținând cont de împrejurările cauzei.

În prezenta speță, Colegiul reține, că a fost efectuat alcotest la data de 01.11.2016 în privința lui Șoltoianu S., în rezultatul căruia a fost întocmit proces-verbal de constatare a stării de ebrietate (f.d. 4), adică a fost efectuată o acțiune procesuală în cadrul prezentei cauze penale, iar potrivit informației Inspectoratului Național de Patrulare (f.d. 8) cheltuielile suportate de folosirea aparatului pentru documentarea unui caz privind testarea alcooscopică, constituie suma de 21, 77 lei.

Deci, instanța de recurs evidențiază, că în cazurile când acțiunea procesuală a fost efectuată de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acțiunii procesuale vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, se reține că stabilirea stării de ebrietate a inculpatului, constituie acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În acest sens, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin stabilirea stării de ebrietate cu alcotest, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitor la casarea sentinței în partea în care s-a dispus încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 21, 77 lei, just fiind reținute în acest sens prevederile art. 227 alin. (3), art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul penal consideră, că nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în latura civilă.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul declarat de către avocatul Ghidirim Irina în numele inculpatului

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, apărătorul fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la data 20 iulie 2017, în prezența tuturor participanților la proces, inclusiv a inculpatului și apărătorul său, Ghidirim I., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 124-126), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 27 iulie 2017.

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 126) rezultă că, la data de 27 iulie 2017, în prezența procurorului și inculpatului, a fost pronunțată decizia motivată, fiindu-le înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa din 27.07.2017 (f.d. 138), iar apărătorul, Ghidirim I., nu s-a prezentat.

Prin urmare, Colegiul atestă că în numele inculpatului a declarat recurs ordinar avocatul său, Ghidirim I., împotriva deciziei instanței de apel, la data de 29 august 2017, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei poștale aplicată pe plic (f.d. 158).

În prezenta speță, Colegiul penal specifică, că termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 28 iulie 2017 și se epuizează la sfârșitul zilei de 28 august 2017, ținând cont că a 30-a zi pentru depunerea recursului ordinar este 26 august 2017, care este o zi de odihnă, pe când avocatul inculpatului, Ghidirim I., a depus recurs ordinar, la data de 29 august 2017, adică după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează, că inculpatul și avocatul său au fost înștiințați despre data pronunțării deciziei integrale, însă apărătorul nu s-a prezentat, astfel asumându-și responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate, chiar și în cazul neprezentării la pronunțarea deciziei integrale, acesta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil putea să nu fie de acord.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar de către avocatul, Ghidirim I., în numele inculpatului, a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2), 4) CPP, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Șoltoianu Sergiu Xxxxx**, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, ca fiind vădit neîntemeiat, iar de către avocatul, Ghidirim Irina, în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 10 noiembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie